

ESPON

Co-funded by
the European Union
Interreg

PS ESPON 2030

**Čistá energie v České republice.
Obnovitelné zdroje a cesta k udržitelnosti**

Brno, 26. března 2026

Ministerstvo
pro místní rozvoj

UUR

Obsah prezentace

Představení programu ESPON

Služby programu ESPON

Předávání informací programu ESPON

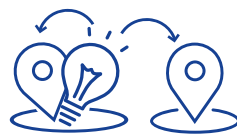
ESPON

ESPON (European Spatial Planning Observation Network) je výzkumný program financovaný z fondů EU, který propojuje výzkum s politikami.

Poskytuje územní analýzy, data a mapy pro:

tvorbu politik EU, a zejména pro politiku soudržnosti, prostřednictvím poskytnutých faktů a důkazů.

orgány veřejné správy při srovnávání jejich regionu nebo města, identifikaci nových výzev a potenciálů a tvorbě strategií územního rozvoje a řízení specifických území.

Vytváří důkazy a znalosti, má praktické využití:

Studie jsou zpracované na základě potřeb evropských orgánů veřejné správy na všech úrovních. Jsou přizpůsobeny specifikům a potřebám lidí a míst.

Výstupy programu jsou veřejně dostupné na stránkách
www.espon.eu

ESPON

Území ESPON: členské státy EU + 4 partnerské země (ISL, LIE, NOR, CHE)

Čtyři programová období: ESPON 2006, ESPON 2013, ESPON 2020, ESPON 2030

Celkový rozpočet (2021–2027): 60 milionů EUR (80 % EU, 20 % členské státy)

Vhodní žadatelé: veřejné, veřejnoprávní a soukromé subjekty

Studie a aktivity: probíhají v rámci tzv. tematických akčních plánů (TAP)

Tematické akční plány

**Klimaticky
neutrální
území**

**Správa
nových
geografických
oblastí**

**Místa
odolná
vůči krizím**

**Perspektiva
pro všechny lidi
a místa**

**Život, práce
a cestování
přes hranice**

**Chytrá
konektivita**

**Evropská
území v
globálních
interakcích**

**Adaptace na
dopady
klimatických
změn**

Časový rozsah: po schválení až do konce programového období

Geografický rozsah: všechny územní úrovně v celé oblasti programu ESPON (+ sousední země EU)

Služby programu ESPON

Evropské výzkumné projekty

- téma stanoví ESÚS ESPON nebo členské státy → následuje výběrové řízení na zpracovatele
- založené na analýze střednědobých a dlouhodobých evropských územních trendů, potenciálů a výzev
- celoevropský charakter: doporučení a srovnávací podklady pro rozvoj všech typů území (regiony, města, FUA apod.)

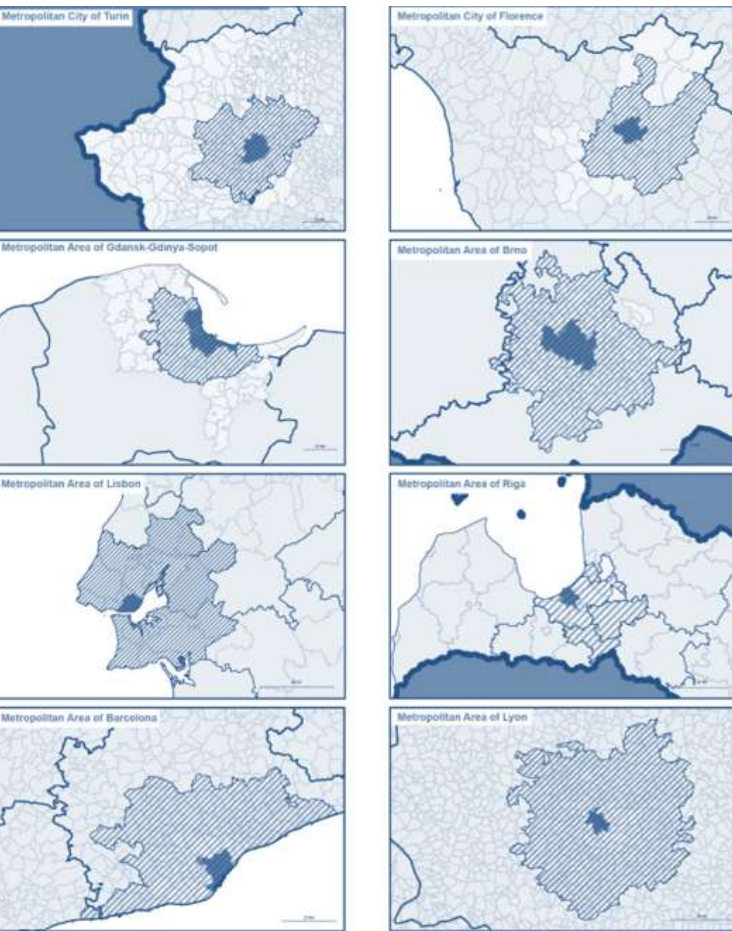
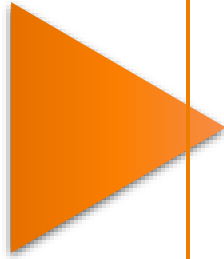
Cílené analýzy

- dvoufázový proces:
  - návrh témat cílené analýzy dle stakeholdera (zástupce státní/regionální/místní správy nebo řídicích orgánů programu ESPON)
    - 11/2025: 5. kolo návrhů, vybrán např. COMP-ITI (Srovnávací analýza mechanismů integrovaných územních investic)
    - 9/2026: 6. kolo návrhů
  - výběrové řízení na zpracovatele

Horizontální aktivity

- aktivity překračující jedno téma (analýza politických dokumentů apod.)

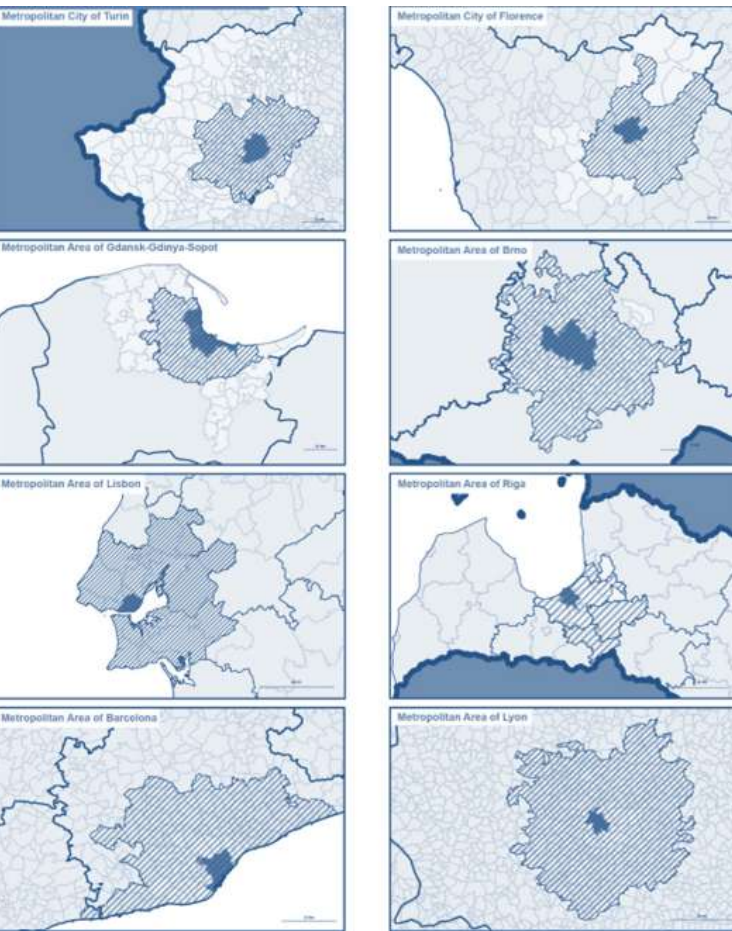
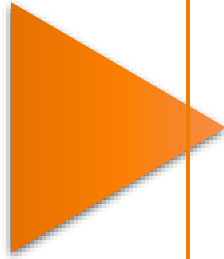
Evropské výzkumné projekty

Příklady projektů se zapojením ČR:

Název projektu	Vedoucí partner/ČR	Cíl projektu
Územní správa nestandardních geografických oblastí (No-Stageo)	Spatial Foresight (LU)/ ČVUT	<ul style="list-style-type: none"> - analýza nestandardních funkčních oblastí (definice, trendy) - nastavení mechanismu územní správy, který by kombinoval formální a měkké způsoby správy
Řídící mechanismy pro přeshraniční funkční oblasti (CROSSGOV)	Fridrich-Alexander Universität (DE)/ UPOL	<ul style="list-style-type: none"> - porozumění konceptu funkční přeshraniční integrace - zkoumání současného stavu a potenciál přeshraničních funkčních oblastí
Sběr dat pro budoucí programy Interreg (COREIB)	Fridrich-Alexander Universität (DE)/ UPOL	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování uceleného a aktualizovaného souboru územních dat na úrovni NUTS 3 pro regiony na vnitřních hranicích zemí EU

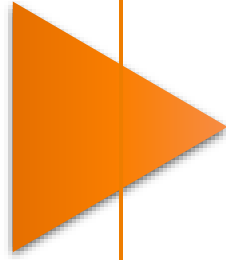
Evropské výzkumné projekty

Příklady dalších projektů:

Název projektu	Cíl projektu
Územní analýza decentralizovaných trhů s energiemi (TANDEM)	<ul style="list-style-type: none"> - analýza podmínek a vytvoření politických doporučení pro efektivní a inkluzivní využívání energetických komunit - případová studie ČR
Dostupné a kvalitní bydlení pro všechny (HOUSE4ALL)	<ul style="list-style-type: none"> - přehled politik v oblasti bydlení - celoevropská analýza dostupnosti a kvality bydlení - příručka s doporučeními, jak podporovat a realizovat dostupné a kvalitní bydlení
Obnova územního rozvoje pro adaptaci na klimatická rizika (READAPT)	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj přírodních řešení pro adaptaci na klima prostřednictvím integrované územní správy na nižší úrovni
Územní odolnost: Transformace Evropy pro období krize (TERRES)	<ul style="list-style-type: none"> - komplexní koncepce územní odolnosti - základní soubor ukazatelů územní odolnosti - data a interaktivní mapy a grafy
Územní perspektivy digitální transformace v evropských regionech (DIGIREG)	<ul style="list-style-type: none"> - typologie evropských regionů dle digitální transformace - přehled trendů digitální transformace - doporučení pro usnadnění digitální transformace na nižší úrovni

Evropské výzkumné projekty

Nově vyhlášená výběrová řízení – předběžná informace

Správa území odolných vůči vodním rizikům (WATER)

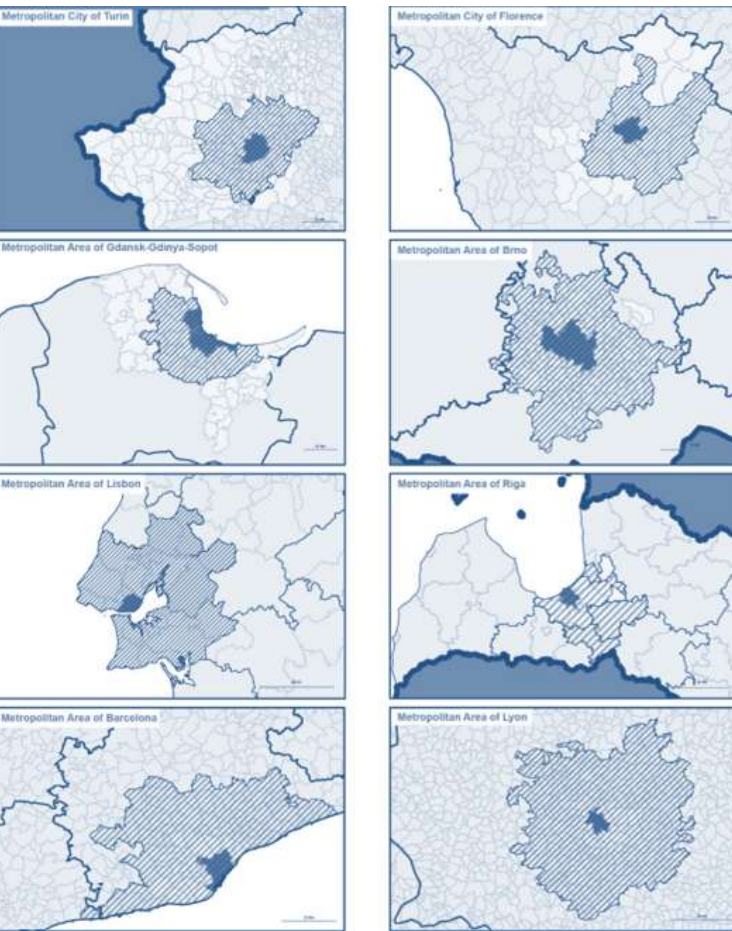
Cílem projektu je poskytnout územní důkazy o možných formách správy, které mohou přispět odolnosti území vůči vodním rizikům.

Zhodnocení zelené transformace (GREENSTOCK)

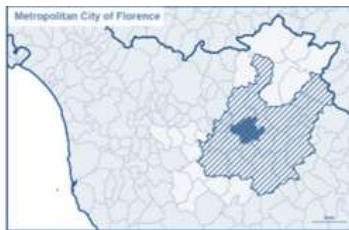
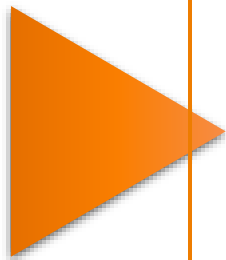
Projekt se má zaměřit na územní důkazy o rozdílech v tempu zelené transformace v rámci Evropy.

Modely rozvoje venkova v Evropě (RUMODES)

Cílem je poskytnout nové územní údaje a praktická politická doporučení, která pomohou tvůrcům politik na evropské/národní/regionální úrovni lépe přizpůsobit a posílit strategie a politiky pro venkovské oblasti.

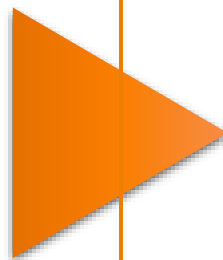

Cílené analýzy

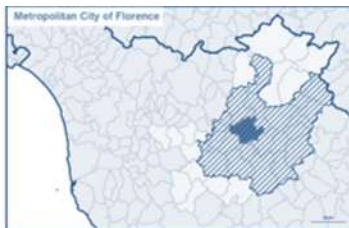
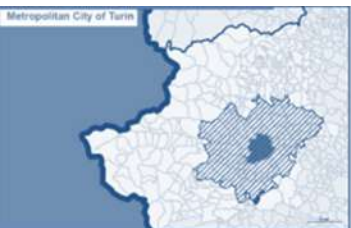

Název projektu	Stakeholder	Vedoucí parter/ČR	Cíl projektu
Zavádění politik čisté energ transformace ve stř. Evropě do praxe (CleanEnergy4C)	Interreg CE/ MMR, MŽP, Komora OZE	Přír. fakulta UK/SEMMO, Unico Analytics	- analýza připravenosti místních a regionálních autorit na dosažení klimatické neutrality
Městský rozměr politiky soudržnosti a dalších programů EU (URDICO)	Budapešť/ Magistrát hl. m. Prahy	Metropolitan Research Institute (HU)/ Přír. fakulta – Prof. Luděk Sýkora	- analýza implementace měst. rozměru kohezní politiky v období 2014-2020 a na počátku 2021–2027 v oblasti měst stakeholderů
Metropolitní území: snížení záboru půdy a čistý nulový rozvoj (METROLAND)	IPR Praha/ Amsterdam, Vídeň, Brusel, Lille, Riga, Turín		- analýza územního plánování v rozvíjejících se metropol. oblastech, které čelí vysoké poptávce po bydlení v kombinaci s omezenou dostupností půdy
Srovnávací analýza mechanismů ITI (COMP-ITI)	MMR/ Asociace měst (SI), Ministerstvo investic (RO)		- komparativní analýza ITI v čl. státech EU, - soulad provádění ITI s cíli politiky soudržnosti EU a politikami v národním a regionálním plánu partnerství na období 2028–2034

Horizontální projekty

Název projektu	Vedoucí partner/ ČR	Cíl projektu
Aktualizace metodiky ESPON TIA (TIA 2030)	OïR (AT)/ UPOL	- aktualizace metodiky ESPON pro posuzování územního dopadu

Přezkoumání Územní agendy 2030

- její praktické využití, přidaná hodnota a relevance s ohledem na aktuální trendy a změny politik

Hodnocení územních dopadů

- TIA Interreg
- TIA Strategie proti chudobě
- TIA Udržitelného potravinového systému

Výzva k vyjádření zájmu o vytvoření skupiny redaktorů pro tvorbu obsahu

Cílem této výzvy je sestavit skupinu redaktorů, která vytvoří obsah sloužící jako podklad pro on-line (případně off-line) kampaně ESPON zaměřené na rozvoj znalostí. Obsah bude zveřejňován na webových stránkách ESPON, v časopise TerritoriALL, v různých online i off-line publikacích, na sociálních sítích apod.

Uzávěrka: 20. září 2028 (s výhradou prodloužení)

Služby na vyžádání

Nové důkazy / produkce dat v rámci TAP

Územní studie na vyžádání

CZ (MMR) - Nové perspektivy přeshraničních funkčních oblastí v ČR (CROSS-CZ)

- uzávěrka: 31. 3. 2026
- cílem této studie je poskytnout komplexní přehled o českých přeshraničních funkčních oblastech (typologie, metodologie pro systematické sledování)
- využití zejm. pro Strategii regionálního rozvoje 2028+ (SRR 28+)

SK (MIRRI) - Analýza potenciálních přeshraničních funkčních oblastí na slovenských hranicích s Českem a Polskem (TRILINK)

- PROCES (Centrum pro rozvoj obcí a regionů) - zpracovatel
- potenciál přeshraničních funkčních oblastí podél slovensko-polských, slovensko-českých a trojstranných polsko-slovensko-českých hranic – budoucnost programů Interreg

Využití již existujících dat přizpůsobených potřebám konkrétních stakeholderů

Přehled územně analytických podkladů

- iniciativa zdola ze všech úrovní stakeholderů;
- orientační doba trvání: 3 – 6 měsíců;
- nižší rozpočet a přímé zadání zakázky nebo interní zadání v rámci ESÚS;
- výsledkem je policy brief; poziční dokument/ odborný dokument s průřezovými politickými tématy; stručný přehled výsledků projektů za stát.

Akce

ESPON pravidelně pořádá akce, jejichž cílem je předat nashromážděné znalosti a usnadnit interakci a networking/navazování kontaktů.

Pravidelné konference ESPON:

Aalborg (19.–20. 11. 2025) – Vytváření prostoru pro přechod na OZE

Larnaca (17.–18. 6. 2026) – Překonávání kognitivní vzdálenosti od územní soudržnosti

<https://www.espon.eu/events>

Národní semináře ESPON:

Čistá energie v České republice. Obnovitelné zdroje a cesta k udržitelnosti – MMR Brno, 26.3. 2026

Čistá energie v České republice. Obnovitelné zdroje a cesta k udržitelnosti – MMR Praha, 2025

Udržitelná urbanizace. Krásná, udržitelná a inkluzivní města – ÚÚR Brno, 2024

Přidaná hodnota politiky soudržnosti pro metropolitní oblasti a regiony v ČR - Praha, Ostrava, 2023

Publikace, články, podcasty

Podcasts

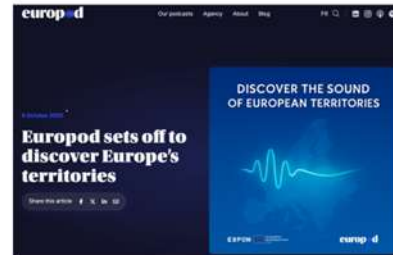
Cohesion in action: How EU funding transforms European cities
October 2025,

<https://www.europod.eu/episode/cohesion-in-action-how-eu-funding-transforms-european-cities/>

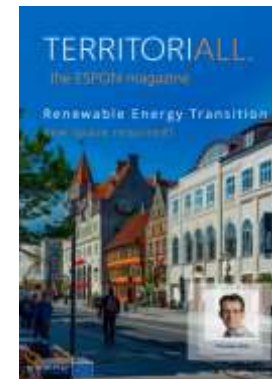

Energy poverty in Europe
October 2025

<https://open.spotify.com/episode/3BEqlxmQ4AwkADh8UHESA>

<https://www.europod.eu/europod-sets-off-to-discover-europes-territories/>

Pool of editors

<https://www.espon.eu/news/resilient-supply-chains-future-what-europes-regions-need-today>

<https://www.espon.eu/library>
<https://www.uur.cz/mezinarodni-spoluprace/espon/>

Kontakty

Řídící orgán ESPON:

<https://www.espon.eu/contact>

<https://www.espon.eu/contact/espon-egtc>

Národní koordinátor

Ministerstvo pro místní rozvoj

Mgr. Milada Hroňková

Milada.Hronkova@mmr.gov.cz

www.dotaceeu.cz

Národní kontaktní místo ESPON

Ústav územního rozvoje

Ing. Elena Fedrová

fedrova@uur.cz

www.uur.cz

mailing list - veškeré aktuální informace, nové kontakty na požádání, hledání partnerů